

P7_TA-PROV(2010)0035

Situácia na Ukrajine

Uznesenie Európskeho parlamentu z 25. februára 2010 o situácii na Ukrajine

Európsky parlament,

- so zreteľom na svoje predchádzajúce uznesenia o Ukrajine,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie zo samitu Východného partnerstva, ktorý sa uskutočnil 7. mája 2009 v Prahe,
- so zreteľom na vyhlásenie a odporúčania Parlamentného výboru pre spoluprácu EÚ – Ukrajina, ktorý zasadal 26. a 27. októbra 2009,
- so zreteľom na skutočnosť, že Ukrajina je od marca 2008 členom Svetovej obchodnej organizácie,
- so zreteľom na pristúpenie Ukrajiny k Zmluve o Energetickom spoločenstve schválené Ministerskou radou Zmluvy o Energetickom spoločenstve, ktorej zasadnutie sa konalo v decembri 2009 v Záhrebe,
- so zreteľom na dohodu o partnerstve a spolupráci medzi Európskou úniou a Ukrajinou, ktorá nadobudla platnosť 1. marca 1998, a na prebiehajúce rokovania o dohode o pridružení, ktorá má nahradiť dohodu o partnerstve a spolupráci,
- so zreteľom na program pridruženía EÚ – Ukrajina, ktorý nahrádza akčný plán a ktorý bol schválený na zasadnutí Rady pre spoluprácu EÚ – Ukrajina v júni 2009,
- so zreteľom na dohodu medzi Európskym spoločenstvom a Ukrajinou o zjednodušení vízového režimu, ktorá bola podpísaná 18. júna 2007 a nadobudla platnosť 1. januára 2008, a na dialóg medzi EÚ a Ukrajinou o vízach, ktorý sa začal v októbri 2008,
- so zreteľom na memorandum o porozumení o začatí dialógu o regionálnej politike a rozvoji regionálnej spolupráce medzi ukrajinským Ministerstvom regionálneho rozvoja a výstavby a Európskou komisiou, ktoré bolo podpísané 22. júla 2009,
- so zreteľom na nariadenie Európskeho parlamentu a Rady (ES) č. 1638/2006 z 24. októbra 2006, ktorým sa stanovujú všeobecné ustanovenia zriaďujúce nástroj európskeho susedstva a partnerstva (ENPI)¹,
- so zreteľom na memorandum o porozumení o spolupráci v energetickej oblasti medzi EÚ a Ukrajinou podpísané 1. decembra 2005,
- so zreteľom na spoločné vyhlásenie prijaté na spoločnej medzinárodnej konferencii EÚ – Ukrajina o investíciách, ktorá sa týkala modernizácie ukrajinskej tranzitnej sústavy pre plyn a ktorá sa konala 23. marca 2009,

---

¹ Ú. v. EÚ L 310, 9.11.2006, s. 1.

- so zreteľom na dohodu medzi spoločnosťami Naftogaz a Gazprom o tranzitných poplatkoch za dodávky ropy na rok 2010, ktorá bola prijatá v decembri 2009,
  - so zreteľom na výsledky ukrajinských prezidentských volieb, ktorých prvé kolo sa konalo 17. januára a druhé kolo 7. februára 2010,
  - so zreteľom na vyhlásenia pozorovateľskej misie OBSE/ODHIR o prezidentských voľbách zo 17. januára a 7. februára 2010, v závere ktorých je uvedené, že bola dodržaná väčšina medzinárodných noriem,
  - so zreteľom na vyhlásenie vysokej predstaviteľky Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku Catherine Ashtonovej o prezidentských voľbách na Ukrajine 8. februára 2010,
  - so zreteľom na zmeny v ukrajinskom zákone o voľbách, ktoré ukrajinský parlament, Verchovna rada, prijal na poslednú chvíľu 3. februára 2010, teda pred druhým kolom prezidentských volieb,
  - so zreteľom na národný indikatívny program Ukrajiny na roky 2011 – 2013,
  - so zreteľom na výsledky nedávnych samitov EÚ – Ukrajina vrátane skutočnosti, že na samite EÚ – Ukrajina, ktorý sa konal v roku 2008 v Paríži, bola Ukrajina uznaná za európsku krajinu, ktorá má so štátmi Európskej únie spoločnú históriu a vyznáva spoločné hodnoty, a na závery samitu EÚ – Ukrajina, ktorý sa konal 4. decembra 2009 v Kyjeve,
  - so zreteľom na článok 110 ods. 4 rokovacieho poriadku,
- A. keďže Ukrajina je strategicky významným susedom EÚ; keďže vďaka svojej rozlohe, zdrojom, počtu obyvateľov a zemepisnej polohe má Ukrajina v Európe osobitné postavenie a je rozhodujúcim regionálnym činiteľom,
- B. keďže Ukrajina je európskym štátom a podľa článku 49 Zmluvy o Európskej únii sa môže uchádzať o členstvo EÚ rovnako ako každý iný európsky štát, ktorý rešpektuje zásady slobody, demokracie, dodržiavanie ľudských práv a základných slobôd a zásadu právneho štátu,
- C. keďže podľa záverov volebnej pozorovateľskej misie OBSE/ODHIR bol priebeh volieb z väčšej časti v súlade s medzinárodnými normami,
- D. keďže skutočnosť, že prezidentské voľby, ktoré sa konali 17. januára a 7. februára 2010, prebiehali hladko a s ohľadom na občianske a politické práva vrátane slobody zhromažďovania, združovania a prejavu, ukazuje, že Ukrajina je schopná usporiadať slobodné a spravodlivé voľby,
- E. keďže napriek skutočnosti, že mimovládny organizáciám nebolo oficiálne umožnené pozorovať voľby, prítomnosť domácich a medzinárodných pozorovateľov významne zvýšila transparentnosť v priebehu volebného procesu a dňa volieb,
- F. keďže po sťažnosti premiérky Tymošenkovej ukrajinský Vysoký správny súd 17. februára 2010 pozastavil rozhodnutie ústrednej volebnej komisie o výsledku prezidentských volieb a uznaní Viktora Janukovyča za prezidenta Ukrajiny, a keďže

premiérka svoju sťažnosť 20. februára stiahla pod zámienkou, že súd nie je ochotný dať jej za pravdu,

- G. keďže atmosféra kampane pred druhým kolom bola negatívne ovplyvnená vzájomným obviňovaním z podvodu a zmenami volebného zákona na poslednú chvíľu,
- H. keďže nesmieme zabúdať, že Ukrajina je krajinou, ktorá zažila sovietsku nadvládu a prešla dlhú cestu, kým sa oslobodila od jej negatívneho dedičstva,
- I. keďže jedným z hlavných zahraničnopolitických cieľov Parlamentu je posilňovať a podporovať európsku susedskú politiku, ktorá má za cieľ posilniť politické, hospodárske a kultúrne vzťahy príslušných krajín s EÚ a jej členskými štátmi,
- J. keďže Východné partnerstvo sa formuje; keďže Parlament očakáva, že nové ukrajinské orgány budú pracovať tak, aby naplnili jeho ciele, keďže Východné partnerstvo sa musí v záujme svojho úspechu a podpory mierového rozvoja, stability a prosperity všetkých východných susedov vrátať na praktických a vierohodných projektoch a musí byť dostatočne financované;
- K. keďže EÚ podporuje stabilnú a demokratickú Ukrajinu, ktorá dodržiava princípy sociálneho trhového hospodárstva, zásady právneho štátu, ľudské práva a ochranu menšín a zaručuje základné práva, keďže stabilita na domácej politickej scéne na Ukrajine a zameranie sa na vnútornú reformu sú predpokladom pre ďalší rozvoj vzťahov medzi EÚ a Ukrajinou,
- L. keďže Ukrajina od oranžovej revolúcie bohužiaľ stratila viac ako päť rokov, počas ktorých adekvátne neriešila hlavné ústavné a inštitucionálne nedostatky, najmä konflikty právomocí medzi prezidentom a premiérom; keďže v dôsledku toho sa dôležité reformy vo verejnej, hospodárskej a sociálnej oblasti odložili, nedôsledne uskutočnili alebo neboli vôbec dokončené,
- M. keďže Ukrajina musí teraz bez ohľadu na výsledky prezidentských volieb začať vykonávať ústavné reformy, aby vytvorila realizovateľný a účinný systém kontrol a vyvážených právomocí s cieľom stanoviť jasné rozdelenie kompetencií medzi prezidentom, kabinetom ministrov a najvyššou radou,
- N. keďže vo vzťahoch EÚ – Ukrajina bol v ostatných rokoch zaznamenaný významný pokrok vo všeobecnosti, a predovšetkým v oblastiach zahraničnej a bezpečnostnej politiky a obchodu, ako aj finančných a hospodárskych záležitostí; keďže v oblastiach energetiky a životného prostredia nebol dosiahnutý dostatočný pokrok,
- O. keďže prístupenie Ukrajiny k Svetovej obchodnej organizácii (WTO) predstavuje pre túto krajinu dôležitý krok v oblasti prijímania medzinárodných a európskych hospodárskych noriem a posilnených obchodných väzieb s EÚ a zároveň urýchľuje rokovania o vytvorení rozsiahlej a komplexnej zóny voľného obchodu ako neoddeliteľnej súčasti dohody o pridružení,
- P. keďže prístupenie Ukrajiny k Zmluve o Energetickom spoločenstve má veľký význam pre všetky strany,

- Q. keďže dohoda o pridružení medzi EÚ a Ukrajinou musí slúžiť ako nástroj reformného procesu a posilniť úlohu občianskej spoločnosti,
1. víta skutočnosť, že v správe medzinárodnej volebnej pozorovateľskej misie o prezidentských voľbách na Ukrajine sa uvádza, že v porovnaní s predchádzajúcimi voľbami bol dosiahnutý významný pokrok, keďže tieto voľby spĺňajú väčšinu noriem OBSE a EÚ týkajúcich sa slobodných a spravodlivých volieb;
  2. víta vyhlásenie volebnej pozorovateľskej misie OBSE/ODHIR o dodržiavaní občianskych a politických práv vrátane slobody zhromažďovania, združovania a prejavu v pluralitnom mediálnom prostredí;
  3. víta relatívne vysokú účasť voličov, ktorá dokazuje aktívne zapojenie sa ukrajinských občanov do rozhodovania o smerovaní vlastnej krajiny; víta skutočnosť, že na týchto voľbách sa zúčastnilo rozmanité spektrum kandidátov zastupujúcich rôznorodé politické názory, vďaka čomu mali voliči skutočný výber;
  4. vyjadruje poľutovanie, že volebné pravidlá zostávajú neustálym predmetom diskusií, a upozorňuje, že OBSE/ODHIR považuje platný volebný zákon, zmenený a doplnený v auguste 2009, za krok späť v porovnaní s predchádzajúcou legislatívou, výsledkom čoho je nejasný a neúplný právny rámec; vyjadruje poľutovanie nad tým, že ukrajinský parlament, Verchovna rada, prijal veľmi kontroverzné zmeny zákona o voľbe prezidenta navrhnuté Stranou regiónov len niekoľko dní pred druhým kolom volieb; vyzýva preto ukrajinské orgány, aby preskúmali a doplnili právne predpisy krajiny o voľbách; naliehavo žiada väčšiu transparentnosť financovania kandidátov a politických strán a vyzýva, aby sa zvýšila transparentnosť financovania kampaní v predvolebných obdobiach;
  5. oceňuje, že Ukrajina ratifikovala Rámcový dohovor Rady Európy o ochrane národnostných menšín a Európsku chartu regionálnych alebo menšinových jazykov, zároveň však vyzýva ukrajinské úrady, aby vyvinuli väčšie úsilie na priblíženie sa menšinovým komunitám na Ukrajine, na ich ďalšiu integráciu do politického vývoja krajiny a aby dostatočne podporili právo na vzdelanie v menšinových jazykoch;
  6. uznáva, že Ukrajina ako európska krajina má spoločnú históriu a spoločné hodnoty s krajinami Európskej únie, a oceňuje európske aspirácie Ukrajiny;
  7. očakáva, že ukrajinskí politici a orgány uznajú potrebu politickej a hospodárskej stabilizácie a snahy o túto stabilizáciu, najmä prostredníctvom ústavnej reformy, konsolidácie zásad právneho štátu, vybudovania sociálneho trhového hospodárstva a obnoveného úsilia o boj proti korupcii a zlepšenie podnikateľského a investičného prostredia;
  8. zdôrazňuje význam posilnenia spolupráce medzi Ukrajinou a EÚ v oblasti energetiky a požaduje uzatvorenie ďalších dohôd medzi EÚ a Ukrajinou, ktoré budú zamerané na zabezpečenie dodávok energie pre obe strany vrátane spoľahlivej sústavy na prepravu ropy a zemného plynu;
  9. vyzýva Ukrajinu, aby v plnej miere vykonávala a ratifikovala svoje pristúpenie k Zmluve o Energetickom spoločenstve a urýchlene prijala nový zákon o plyne, ktorý bude v súlade so smernicou EÚ 2003/55/ES;

10. kladie dôraz na skutočnosť, že napriek dosiahnutému pokroku by sa mala opäť preskúmať existujúca dohoda o zjednodušení vízového režimu s ohľadom na dlhodobé ciele, a vyzýva Radu, aby poverila Komisiu revíziou tejto dohody s ukrajinskými orgánmi s cieľom vypracovať plán na dosiahnutie bezvízového styku s Ukrajinou vrátane strednodobého cieľa zrušiť súčasné vízové poplatky;
11. žiada Komisiu, aby spolupracovala s členskými štátmi a Ukrajinou s cieľom pripraviť osobitné opatrenia, ktoré budú zavedené v súvislosti s Majstrovstvami Európy vo futbale v roku 2012 s cieľom uľahčiť cestovanie ľuďom, ktorí majú zakúpené lístky na zápasy;
12. víta, že Ukrajina aktívne podporuje Východné partnerstvo a Parlamentné zhromaždenie Euronest a že sa zaviazala posilniť svoje úsilie a zabezpečiť väčší stupeň demokracie a dodržiavania zásad právneho štátu, ľudských práv a základných slobôd, ako aj zásad sociálneho trhového hospodárstva, trvalo udržateľného rozvoja a dobrej správy;
13. podporuje opatrenia načrtnuté vo Východnom partnerstve, najmä modelové iniciatívy týkajúce sa integrovaného riadenia hraníc, energetiky, zóny voľného obchodu a komplexného budovania inštitúcií;
14. očakáva, že Ukrajina obnoví svoje odhodlanie pokračovať na svojej ceste k európskej integrácii, ako aj k úzkej spolupráci s EÚ v susedskej oblasti v rámci Východného partnerstva a politik Čiernomorskej synergie;
15. vyzýva Komisiu a Radu, aby opäť potvrdili ochotu EÚ pomôcť v tomto smere Ukrajine prostredníctvom nástrojov navrhnutých v rámci Východného partnerstva a programu pridruženia EÚ – Ukrajina; vyzýva Komisiu, aby národný indikatívny program na roky 2011 – 2013 úzko zosúladiť s programom pridruženia;
16. zdôrazňuje, že Dohoda o rozsiahlej a komplexnej zóne voľného obchodu by mala zabezpečiť postupnú integráciu Ukrajiny do vnútorného trhu EÚ vrátane rozšírenia štyroch slobôd na túto krajinu;
17. víta zámer zriadiť zastúpenie Európskej investičnej banky (EIB) v Kyjeve a zdôrazňuje význam ďalšieho rozšírenia činnosti EIB na Ukrajinu;
18. zdôrazňuje význam posilnenia spolupráce v oblasti mládežníckych a študentských výmen a rozvoja štipendijných programov, ktoré umožnia Ukrajincom zoznámiť sa s Európskou úniou a jej členskými štátmi;
19. vyzýva všetky susedné štáty, aby plne rešpektovali demokratický systém ukrajinského štátu a aby sa zdržali vyvíjania akéhokoľvek nátlaku alebo zasahovania zameraného na zmenu demokratickej vôle Ukrajiny a jej rozhodnutí týkajúcich sa politického, sociálneho a hospodárskeho vývoja;
20. odsudzuje rozhodnutie odchádzajúceho prezidenta Ukrajiny Viktora Juščenka udeliť titul Ukrajinský národný hrdina in memoriam Stepanovi Banderovi, predsedovi Organizácie ukrajinských nacionalistov (OUN), ktorá spolupracovala s nacistickým Nemeckom; dúfa, že v tejto súvislosti nové ukrajinské vedenie prehodnotí takéto rozhodnutia a dodrží svoj záväzok k európskym hodnotám;

21. vyzýva Komisiu, aby poskytla potrebnú technickú pomoc s cieľom radikálne zlepšiť energetickú účinnosť elektrickej prenosovej sústavy na Ukrajine a zintenzívnila spoluprácu týkajúcu sa reformy plynárenského sektora s cieľom dosiahnuť, aby spĺňal normy EÚ; žiada dôslednú európsku podporu ukrajinskej stratégie na zníženie spotreby energie a zvýšenie energetickej účinnosti ako najlepšieho spôsobu na zníženie výdavkov na plyn a závislosti na dovoze energie;
22. poveruje svojho predsedu, aby toto uznesenie postúpil Rade, Komisii, členským štátom, vláde a parlamentu Ukrajiny a parlamentným zhromaždeniam Rady Európy, OBSE a NATO.